

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ,
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Ταχ. Δ/ση: Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας: 101 10 - Αθήνα
TELEFAX: 210 5203872
Πληροφορίες: Ζ. Αδαμοπούλου
Τηλέφωνο: 2131516472
e-mail: ypertns@ypakp.gr

Αθήνα, 05 Απριλίου 2018
Αριθ. Πρωτ.: 37

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
Αθήνα

ΘΕΜΑ: Σχετικά με τα «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ- ΕΛΠΕ»

ΣΧΕΤ: Η με αρ. πρωτ.2668/17-01-2018 ΕΡΩΤΗΣΗ

Σε απάντηση του ανωτέρω σχετικού, που κατατέθηκε στη Βουλή από τον Βουλευτή κ. Κ. Κατσαφάδο, σας πληροφορούμε τα εξής:

Α. Η απαγόρευση των διακρίσεων, λόγω ηλικίας, στον τομέα της εργασίας και της απασχόλησης εφαρμόζεται από το 2005 με την ψήφιση του ν.3304 «Εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού». Σύμφωνα με τον ισχύοντα πλέον ν.4443/2016(ΦΕΚ 232/9-12-2016) Μέρος Α΄ «Εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης», ο οποίος αντικαθιστά τον ν.3304/2005 και ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο την οδηγία 2000/43/ΕΚ «περί εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης προσώπων ασχέτως φυλετικής ή εθνικής καταγωγής», 2000/78/ΕΚ «περί της ίσης μεταχείρισης προσώπων ανεξαρτήτως θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού αυτών, στον τομέα της απασχόλησης και της εργασίας» και την οδηγία 2014/54/ΕΕ «περί μέτρων που διευκολύνουν την άσκηση των δικαιωμάτων των εργαζομένων στο πλαίσιο της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων», απαγορεύονται οι άμεσες και έμμεσες διακρίσεις ανεξαρτήτως φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικά φύλου (άρθρο 2 του ν.4443/2016).

Η αρχή της ίσης μεταχείρισης, ανεξαρτήτως φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου στον τομέα της εργασίας και της απασχόλησης, εφαρμόζεται σε όλα τα πρόσωπα, στο δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα και αφορά μεταξύ άλλων και «α) τους όρους πρόσβασης στην εργασία και την απασχόληση εν γένει, συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων επιλογής και των όρων πρόσληψης, ανεξάρτητα από τον κλάδο δραστηριότητας και σε όλα τα επίπεδα της επαγγελματικής ιεραρχίας, καθώς και τους όρους υπηρεσιακής και επαγγελματικής εξέλιξης» (άρθρο 3 παρ1. περίπτωση α) του ν.4443/2016).

Κατά παρέκκλιση του άρθρου 2 δεν συνιστά ανεπίτρεπτη διάκριση η διαφορετική μεταχείριση που βασίζεται σε χαρακτηριστικό σχετικό με τους λόγους διάκρισης του άρθρου 1 του ν.4443/2016, το οποίο, λόγω της φύσης ή του πλαισίου των συγκεκριμένων

επαγγελματικών δραστηριοτήτων, αποτελεί ουσιαστική και καθοριστική επαγγελματική προϋπόθεση και εφόσον ο οικείος σκοπός είναι θεμιτός και η προϋπόθεση ανάλογη (άρθρο 4 παρ. 1 του ν.4443/2016).

Στο άρθρο 6 του ιδίου νόμου αναφέρεται πλέον ρητά η απαίτηση για ειδική αιτιολόγηση προκειμένου για διαφορετική μεταχείριση λόγω ηλικίας στον τομέα της εργασίας και της απασχόλησης. Στο εν λόγω άρθρο προσδιορίζονται οι ειδικές προϋποθέσεις σύμφωνα με τις οποίες θεωρείται δικαιολογημένη η διαφορετική μεταχείριση λόγω ηλικίας. Πιο συγκεκριμένα σύμφωνα με το άρθρο 6 προβλέπεται ότι « κατά παρέκκλιση του άρθρου 2 η ειδικώς δικαιολογημένη διαφορετική μεταχείριση λόγω ηλικίας, εφόσον η μεταχείριση αυτή προβλέπεται στον νόμο προς εξυπηρέτηση σκοπών της πολιτικής της απασχόλησης, της αγοράς εργασίας, και της επαγγελματικής κατάρτισης, τα δε μέσα επίτευξης των σκοπών αυτών είναι πρόσφορα και αναγκαία.

Η θέσπιση ορίου ηλικίας ως όρου πρόσβασης στην εργασία και εν γένει την απασχόληση – συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων επιλογής και όρων πρόσληψης- μπορεί να γίνει μόνο κατ' εξαίρεση και υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις και εφόσον παρέχεται ειδική προς τούτο αιτιολόγηση και από την δικαιολογία αυτή πρέπει να προκύπτει ότι η θέσπιση ανώτατου ορίου ηλικίας για την πρόσβαση σε συγκεκριμένη επαγγελματική δραστηριότητα υπαγορεύεται από θεμιτό σκοπό, είναι εύλογη και αναγκαία και συνιστά ουσιαστική και καθοριστική επαγγελματική προϋπόθεση λόγω της φύσης ή του πλαισίου της συγκεκριμένης επαγγελματικής δραστηριότητας.

Σύμφωνα με το άρθρο 14 του ν.4443/2016, φορέας παρακολούθησης και προώθησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου, στον ιδιωτικό, στο δημόσιο και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα είναι ο Συνήγορος του Πολίτη.

Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 20, παρ. 4 του ανωτέρω νόμου, οι υπηρεσίες του Σ.ΕΠ.Ε., επιλαμβάνονται περιπτώσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν.4443/2016 είτε κατόπιν καταγγελίας, είτε μετά από παραγγελία του Συνηγόρου του Πολίτη, επιφυλασσόμενης σε κάθε περίπτωση της αρμοδιότητας του τελευταίου προς ιδίαν έρευνα και διαμόρφωση του τελικού πορίσματος επί της καταγγελίας. Συνεπώς, τα Τμήματα των Περιφερειακών Διευθύνσεων Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων του Σ.ΕΠ.Ε., όταν δέχονται πληροφορίες ή καταγγελίες για θέματα εφαρμογής του ν.4443/2016, ενημερώνουν άμεσα το Συνήγορο του Πολίτη.

Όπως, άλλωστε, επισημαίνει ο Συνήγορος του Πολίτη, στην ετήσια έκθεσή του (έτος 2016) η βελτίωση του νομοθετικού πλαισίου για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης και, κυρίως, η ανάθεση στον Συνήγορο του συνόλου της αρμοδιότητας προώθησης και εποπτείας της αρχής της ίσης μεταχείρισης σε δημόσιο και ιδιωτικό τομέα αναμένεται «να διευκολύνει την πρόσβαση θυμάτων διακρίσεων στον αρμόδιο ενιαίο φορέα, ανεξάρτητα από τον λόγο διάκρισης που συντρέχει στο πρόσωπό τους και ανεξάρτητα από το πεδίο, δημόσιο ή ιδιωτικό, στο οποίο αυτή εκδηλώθηκε».

Ο Συνήγορος του Πολίτη σε αναφορά του επισημαίνει ότι «το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ), το οποίο έχει κατ' επανάληψη κληθεί να ερμηνεύσει και να οριοθετήσει τις προαναφερθείσες ειδικές προϋποθέσεις, που πρέπει να συντρέχουν αθροιστικά, προκειμένου να μπορεί να θεωρηθεί δικαιολογημένη η τυχόν διαφορετική μεταχείριση λόγω ηλικίας, έχει υιοθετήσει μια αυστηρή προσέγγιση ως προς τη συνδρομή των ανωτέρω προϋποθέσεων»(αναφορά με α.π 229617/31489/2017).

Ως θεμιτοί σκοποί, σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 1 της οδηγίας 78/2000, που δικαιολογούν διακριτική μεταχείριση και με αποφάσεις του ΔΕΕ, θεωρούνται αυτοί που εξυπηρετούν σκοπούς της πολιτικής απασχόλησης, της αγοράς εργασίας και της επαγγελματικής κατάρτισης.

Ωστόσο, σύμφωνα με την προδικαστική απόφαση του ΔΕΕ στην υπόθεση C-229/08, τα μέσα για την επίτευξη των σκοπών αυτών αφενός πρέπει να είναι κατάλληλα για την επίτευξη

τους και αφετέρου δεν πρέπει να βαίνουν πέραν αυτού που είναι αναγκαίο για την επίτευξή τους. Επιπλέον τα μέτρα αυτά πρέπει να είναι σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας. Σύμφωνα με την άποψη του Συνηγόρου του Πολίτη, φορέα προώθησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης, «διαφορετική μεταχείριση λόγω ηλικίας, δυνάμει των διατάξεων του ν.3304/2005, δικαιολογείται αυστηρά και μόνον όταν πληρούνται αθροιστικά τρεις προϋποθέσεις: α) εξυπηρετεί την επίτευξη θεμιτού στόχου β) είναι εύλογη και αναγκαία, γ) συνιστά ουσιαστική και καθοριστική προϋπόθεση λόγω της φύσης των συγκεκριμένων επαγγελματικών δραστηριοτήτων ή λόγω του πλαισίου εντός του οποίου αυτές ασκούνται. Τυχόν έλλειψη τέτοιας ειδικής δικαιολόγησης, συνιστά παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης λόγω ηλικίας» (το α.π 193535/53005/2014, έγγραφο του ΣΤΠ).

Όπως αναφέρει ο Συνήγορος του Πολίτη, «κατά την απαιτούμενη ειδική αιτιολόγηση της θέσπισης ηλικιακού ορίου, κρίσιμη αναδεικνύεται η εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας.... Συγκεκριμένα, για να θεωρηθεί δικαιολογημένη η διακριτική μεταχείριση λόγω ηλικίας, πρέπει να προκύπτει ότι δεν υπάρχει εναλλακτικό, λιγότερο αυστηρό μέσο, πέραν του κριτηρίου της ηλικίας, για την επίτευξη του επιδιωκόμενου νόμιμου σκοπού ...»(το α.π 1898325/38844/2014 έγγραφο του ΣΤΠ).

Επιπλέον, ο Συνήγορος του Πολίτη επισημαίνει ότι « η ηλικία, δεν είναι δυνατόν ως αποκλειστικό κριτήριο, να προσδιορίσει με απόλυτο τρόπο την ικανότητα ή μη των υποψηφίων ή των ήδη εργαζομένων να ανταποκριθούν επιτυχώς στην άσκηση μιας επαγγελματικής δραστηριότητας, ενώ παράλληλα άτομα που τυχόν έχουν υπερβεί το καθοριζόμενο ηλικιακό όριο, αντιμετωπίζονται ως στερούμενα των απαιτούμενων χαρακτηριστικών ή προσόντων για να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις της εργασίας τους, κατά παράβαση των διατάξεων του ν.4443/2016» (απ 229617/31489/2017).

Σε αντίστοιχη αναφορά, που αφορούσε την πλήρωση θέσεων του κλάδου ΠΕ Χημικών, ο Συνήγορος του Πολίτη επισημαίνει ότι χρήζει διερεύνηση η νομιμότητα του όρου της σχετικής προκήρυξης, με το οποίο τίθεται ανώτατο όριο ηλικίας το 40^ο έτος για την πλήρωση των ανωτέρω θέσεων, προκειμένου να διαπιστωθεί αν εναρμονίζεται προς την αρχή της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως ηλικίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.4443/2016. (απ 221892/1701/2017).

Το άρθρο 23 του ν.4443/2016, που αντικαθιστά το άρθρο 26 του ν.3304/2005, ορίζει ότι «από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου απαγορεύονται, καταργούνται και καθίστανται άκυροι όροι και διατάξεις που περιλαμβάνονται σε ατομική ή συλλογική σύμβαση, γενικούς όρους συναλλαγών, εσωτερικούς κανονισμούς επιχειρήσεων, καταστατικά κερδοσκοπικών ή μη οργανώσεων, ανεξάρτητων επαγγελματικών οργανώσεων και συνδικαλιστικών οργανώσεων των εργαζομένων και των εργοδοτών και είναι αντίθετοι προς την, κατά το Μέρος Α' του παρόντος νόμου, αρχή της ίσης μεταχείρισης».

Με την ψήφιση του ν.4443/2016 και για την αποτελεσματική εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης, απεστάλη ενημερωτική εγκύκλιος προς όλες τις υπηρεσίες του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας προκειμένου αυτές να ενημερωθούν για το νέο νομοθετικό πλαίσιο για την καταπολέμηση των διακρίσεων.

Επιπλέον, απεστάλη εγκύκλιος προς τις υπηρεσίες του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας με θέμα την «συνεργασία Υπηρεσιών του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης με το Συνήγορο του Πολίτη για την παρακολούθηση της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης». Στην εν λόγω εγκύκλιο αποτυπώνεται η διαδικασία διερεύνησης των καταγγελιών για παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης καθώς και η συνεργασία των Υπηρεσιών του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας με τον Συνήγορο του Πολίτη, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.4443/2016.

Τέλος, στην παρ. 5 του άρθρου 20 του ίδιου νόμου, προβλέπεται ότι: «καταγγελίες ή πληροφορίες που περιέρχονται σε δημόσια αρχή σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου, διαβιβάζονται από αυτήν στο Συνήγορο του Πολίτη.» Ως εκ τούτου, η αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου μας, με το με αρ.πρωτ. 3849/139/22-01-2018 έγγραφό της, διαβίβασε την εν λόγω καταγγελία αφενός στον Συνήγορο του Πολίτη ως αρμόδιο φορέα Ισότητας και αφετέρου στην αρμόδια Διεύθυνση του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας.

Β. α. Το αρμόδιο Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων Ν. Ιωνίας, την 23.01.2018, με το αριθ. 27671/2018 έγγραφο που απευθυνόταν στα ΕΛ.ΠΕ. Α.Ε. που εδρεύει στην οδό Χειμάρρας 8^α-Μαρούσι Αττικής, ζήτησε γραπτές εξηγήσεις σχετικά με τα αναφερόμενα στην ανωτέρω Ερώτηση του βουλευτή.

Την 27.01.2018, με το αριθ. 26783/2018 απαντητικό έγγραφο, τα ΕΛ.ΠΕ. ενημέρωσαν ότι πράγματι δημοσιοποιήθηκαν οι προκηρύξεις στο site του Ομίλου την 18.12.2017, με καταληκτική ημερομηνία υποβολής αιτήσεων στις 18.01.2018. Μετά την καταληκτική ημερομηνία θα ακολουθήσει η διαδικασία αξιολόγησης των αιτήσεων, ώστε να διασφαλιστεί η πλήρωση των τυπικών προσόντων των υποψηφίων, ώστε να επιλεγούν όσοι θα συμμετάσχουν στο επόμενο στάδιο της γραπτής αξιολόγησης.

Το Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων Ν. Ιωνίας, επανήλθε με νεότερο έγγραφο (αριθ. Πρωτ. 28043/2018) προς τα ΕΛ.ΠΕ., δεδομένου ότι η εταιρεία δεν έκανε αναφορά στα ηλικιακά όρια (35 ή 30 ετών) στην κάλυψη των θέσεων εργασίας και ζήτησε πρόσθετες διευκρινήσεις.

β. Το Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων Δυτικού Τομέα Θεσσαλονίκης-Σίνδου, την 04.01.2018, πραγματοποίησε έλεγχο στα ΕΛ.ΠΕ. Α.Ε. που εδρεύουν στην Ιωνία Θεσσαλονίκης, σχετικά με την αναφορά στα όρια ηλικίας, κατά την διαδικασία πρόσληψης για την κάλυψη θέσεων εργασίας αορίστου χρόνου. Ζητήθηκε από την εταιρεία να κοινοποιήσει με έγγραφό της τα μέτρα που έλαβε στην εφαρμογή των διατάξεων του Ν.4443/16. Από την απάντηση των ΕΛ.ΠΕ. (σχετ. η αριθ. Πρωτ. 11507/12.01.2018 επιστολή τους), προκύπτει η διαπίστωση του ηλικιακού ορίου που έθεσε η εταιρεία, επικαλούμενη αυξημένες απαιτήσεις και ιδιαιτερότητες των θέσεων εργασίας.

Την 12.01.2018, το αρμόδιο Τμήμα διαβίβασε τον φάκελο στην Ανεξάρτητη Αρχή του Συνηγόρου του Πολίτη (άρθρο 14 του Ν.4443/16) για να επιληφθεί, στα πλαίσια εφαρμογής του άρθρου 3 του ιδίου Νόμου, με περαιτέρω νόμιμες ενέργειες.

Απαντώντας, την 07.02.2018 και με το αριθ. Πρωτ. 239136/5760/2018 έγγραφό του, ο Συνήγορος του Πολίτη ενημέρωσε την εταιρεία ΕΛ.ΠΕ. Α.Ε. για τα οριζόμενα στις διατάξεις του Ν. 4443/16, κρίνοντας ότι η παρεχόμενη εκ μέρους της εταιρείας αιτιολόγηση για τη θέσπιση ανωτάτου ορίου ηλικίας στις προκηρύξεις, δεν επαρκεί ώστε να στοιχειοθετήσει δικαιολογημένη διαφορετική μεταχείριση λόγω ηλικίας. Επίσης, καλείται η εταιρεία να προβεί σε απαλοιφή του ηλικιακού κριτηρίου και την επανάληψη της διαδικασίας με όρους διασφάλισης της γενικής απαγόρευσης των ηλικιακών διακρίσεων ή σε αντίθετη περίπτωση, πρέπει να θέσει υπόψη του Συνηγόρου στοιχεία που να αιτιολογούν τεκμηριωμένα και αντικειμενικά την αναγκαιότητα διατήρησής τους.

Η ανωτέρω απάντηση κοινοποιήθηκε και στα αρμόδια ΤΕΕΣ Ν. Ιωνίας και Δυτικού Τομέα Θεσσαλονίκης-Σίνδου.

γ. Το Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων Ελευσίνας απέστειλε, την 18.01.2018, σχετικό έγγραφο στην εν λόγω εταιρεία, με θέμα την παροχή στοιχείων για την πρόσβαση στην Απασχόληση. Από σχετική απάντηση των ΕΛ.ΠΕ. προκύπτει η διαπίστωση του ηλικιακού ορίου που έθεσε η εταιρεία, επικαλούμενη αυξημένες απαιτήσεις και ιδιαιτερότητες των θέσεων εργασίας.

Ομοίως ως ανωτέρω, το αρμόδιο Τμήμα διαβίβασε τον φάκελο στην Ανεξάρτητη Αρχή του Συνηγόρου του Πολίτη (άρθρο 14 του Ν.4443/16) και θα επιληφθεί στα πλαίσια εφαρμογής του άρθρου 3 του ιδίου Νόμου, με περαιτέρω νόμιμες ενέργειες.

Ακόμα, από έρευνα που πραγματοποίησε το Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων Ελευσίνας στο ΠΣ Εργάνη, διαπιστώθηκε ότι, μέχρι την 21.03.2018, η εταιρεία ΕΛ.ΠΕ. Α.Ε. δεν έχει προβεί σε προσλήψεις εργαζομένων με ειδικότητες που αναφέρονται στις επίμαχες προκηρύξεις, παρά μόνο επτά (7) ατόμων εκ των οποίων τρεις (3) εργαζόμενοι με την ειδικότητα του μηχανικού συντήρησης εργοστασίου (εγκ/σεις Ασπροπύργου), τρεις (3) εργαζόμενοι με την

ειδικότητα του υπαλλήλου γραφείου (έδρα Μαρούσι) και μια εργαζόμενη με την ειδικότητα Νομικού Συμβούλου (έδρα Μαρούσι).

δ. Τέλος, στο Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων Άνω Λιοσίων, μέχρι την 21.03.2018, δεν περιήλθε καμία ανώνυμη ή επώνυμη καταγγελία αναφερόμενη στην διαδικασία κάλυψης θέσεων αορίστου χρόνου στα ΕΛ.ΠΕ., που να αφορά τα ηλικιακά όρια (35 ή 30 ετών).

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΕΥΤΥΧΙΑ ΑΧΤΣΙΟΓΛΟΥ